

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — — — 10 kor.
 Negyedévre — — — 4 .
 Helyben házhoz, hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
 vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, április 2.

Ünnep és politika.

(—á.) Az ünnep csendjét nem zavarta semmi nagyobb esemény sem a politikában, sem a társadalomban.

A kormányfőfiak pihentek e napokon, a politika idegőző mozgalmaitól távol tartották magukat. Legelőbb közülük elutaztak a birtokaikra, családjaik körébe, akik a fővárosban maradtak, azok sem jelentek meg e napokon a fórumon, semmi jelentősebb nyilatkozatot nem tettek.

A kiegyezési tárgyalásokról megjelent néhány cikk nálunk is, Ausztriában is, de ettől okosabb nem lett senki. Ma sem tudunk pozitív értesülés alapján semmit. Kombináció tervek most is bőviben, de azok egy szemernyivel sem hoztak bennünket közelebb a megoldáshoz.

A külpolitikában egyetlen komoly dolog merült fel Bülow kancellár és Tissoni olasz miniszterelnök találkozása. A diplomaták azonban elég ügyesek ahhoz, hogy gondolataikat eltakarják. Annyit elárulnak, hogy a leszerelésről komolyan nem tárgyaltak, — de ezt bármennyire

titkolnák is, mégis elhinnék nekik. Mert az ő tárgyalásai rendszeresen csak olyan értelemben szólnak a leszerelésről, hogy — si vis pacem, para bellum, vagyis magyarul: ha békét akarsz, készülj a háborúra. Attól tartunk, most is ilyen forma vége lesz a tanácskozásaiknak. Mert Olaszország egy idő óta nagyon furcsa szerepet játszik a hármasszövetségben.

A belügyi politikai események közt a zilahi beszámoló áll előtérben. Lengyel Zoltán mellett Eötvös Károly és Urai szervezkedtek a »mérsékelt« függetlenségek ellen.

Az ünnepek alatt ment végbe egy másik zászlóbontás is haladószocialista irányban. Vezérekül Eötvöst, Lengyelt és Vázsonyit valják, de az utóbbi nem kér az új pártvezetőségből.

A szocialisták most is felhasználták a húsvéti ünnepeket gyűlésezésre. Dacára a kormány és a koalíció ellen irányuló nagy elkeseredésüknek, nagyobb zajt nem csaptak ezuttal. Mindössze hivatalosan és szerényen kijelentették, hogy két esztendő óta ők képezik a politika tengelyét. Szép is az a szerénység.

Emellett a szocialisták között is felütötte fejét a pártoskodás és egyenletlenség.

Grossmannt kibuktatták a vezérkarból. Csizmadiát beválasztották ugyan, de nem fogadta el a megiszteltetést.

Az ünnepek alatt több helyen rendeztek népgyűlést a nemzetiségek az iskolai javaslatok ellen. Készülnek a obstrukcióra. A politikai élet különben holnap éppen ennek a jegyében indul meg, a képviselőház első ülésére a nem állami tanítók fizetésrendezése van kitűzve. Ha az obstrukció csakugyan hosszabban tartana, majd gondoskodik a kormány a tárgyalás gyorsításáról, de valószínűleg közben letárgyalatja Andrásynak első javaslatát az alkotmánybiztosítók ügyében.

Ez elvállalt kötelessége a kormánynak, nem is fog avval adós maradni.

Végül, hogy a politika összes érdekeltes híreit méltassuk e helyen, megemlítjük, hogy az osztrák lapok beszélnek Wekerle lemondásáról is a kiegyezési tárgyalások sikertelensége miatt.

Ugy látszik szeretnének az osztrákok megszabadulni Wekerlétől, annál inkább kell az ő nehéz pozícióját erősíteni a koalíciónak, melynek ezután következnek legkeményebb küzdelmei.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Nagyapó halála.

Csodaszép naplemente volt. Oly élénken emlékezem reá, hogy a mai ólomszínű égboltozatra oda tudnám festeni a nagy, élénkörös foltokat, az aranysárga felhőket s háttérnek az ég egyre jobban halványodó kékjét. Amikor rózsaszínűre csókolta a felhőket, az a nap volt, melynek hatalmas, vérvörös korongja a síkság szélén lebegett s ép akkor készült elhagyni a látóhatár peremét. Szerettem volna megszökni hazulról, hogy a napot megtojjam s eltűntessem mellényem zsebében, mint egy új és ragyogó sou-darabot. Ez ép úgy mulattatott volna, mint a bűvészek mutatványai.

Am édesanyám nem azt az ajtót nyitotta ki előttem, mely a mezőre vezetett, hanem a nagyapám szobájába nyitott:

— Menj be hozzá. Ugy hiszem neveden szólított.

Beléptem. A falak, a butorzat, a nagyapám, együtt és külön-külön némák voltak és sötétek. Az az ajtó becsukódott mögöttem s körülöttem ólálkodott a feketeség. Am az ablakon át beáramlott a fény. Arrafelé tartottam s megbotlottam a nagyapám lábaiban, melyeket a sötétben gáncsul elém vetett.

— Oh jaj, te vagy?

Nagyapám szomorúan sóhajtott, mert ki sérlete, hogy engem elfogjon, nem sikerült. A tör használhatatlannak bizonyult: béna lábai felmondták a szolgálatot. A győztes büszke diadaléretével állottam oda az ablakhoz és lebamultam a fénytengerbe, mely előttem elterült. A ragyogó visszfény lángpirosra festette

a házak homlokzatát s az ablakok üvegjén lángnyelvek cikáztak, mintha az egész utcatoros égne. A csodaszép látvány lekötötte figyelmemet és én egyetlen egyszer sem fordultam nagyapám felé. A mögöttem ólálkodó fekete csendet halk nyöszörgés törte meg. Vajon a nagyapám volt-e, vagy csak a karosszéke?

Nem sokáig törtem rajta a fejemet. Tovább szemléltem odakinn a fény játékát. A nap korongja méltóságteljes lassúsággal eltűnt a látóhatár szélén s lángvörös visszfénye lassan-lassan rózsaszínűre vált. De minő igazságtalanság tárult fel hirtelen gyermeki szemeim előtt? Az utcának csak egyik fele ragyogott az alkony rózsaszínében, míg a másiknak az árnyék jutott. Csak a páros számú házak fűrdhettek napfényben, a páratlanok — és ilyen volt a mienk is — homályban maradtak!

Mily jó lett volna kiszökni a sötét szobából s felkuszni a háztetőkre, melyeknek szélkakasai oly hivogatólag csillogtak! Irigység és gyűlölet fogott el a szemközti fekvő ház iránt, melynek egyik ablakában két cserép vörös muskátli között egy szőke leánygyermek arca ragyogott. Szenvedélyesen kiöltöttem rá a nyelvemet és csak azon sajnálkoztam, hogy ez oly rövid volt!

Nem tartott sokáig és elégtételt kaptam. Az ablakokban visszatükröző láng egyre halványabb lett, a rózsaszínű falak lassan-lassan szürkére váltak s az árny ráborult a szemközti házra is. Félve, vonakodva odahúzódtam nagyapámhoz.

— Jöjj közelebb, — szólt az aggastyán. — Elmondok neked egy szép történetet. Erőm fogytán van. Már nincs sok időm. Jöjj gyorsan . . .

Közelebb mentem hozzá és megfogtam kezét. Megijedtem, mert ez a kéz jéghideg volt.

— Nagyapám, fázol? — kérdeztem.

— Egy szép történetet, — folytatta, ügyet sem vetve kérdésemre — a szép hercegnőről, aki oly ragyogó kalapban haladt át az éjszakán, hogy a kakasok kukorékolni kezdtek, mert azt hitték, hogy itt a hajnal. De a történet kissé hosszú és te megint messzebb vagy . . .

— Nagyapám, kinézek az utcára, hogy nem látom-e a te hercegnődet . . .

Azt hiszem, nevetett, mert hallottam fogainak egymáshoz ütődését. A szemközti ház tetőzetének egy toronygombjáról az aggastyán fejére hullott egy fáradt fény sugar, úgy, hogy feje olyan volt a homályban, mint egy csontváz koponyája.

Halk recscsenést hallottam, mintha valaki gyufát gyújt, — de fény ezuttal nem villant fel. A karosszék recsegett, azután újra mély, hosszú csend lett.

E perctől kezdve többé sohasem láttam nagyapámot.

Kis vártatva bejött édesanyám a lámpával. Egy tekintetet vetett nagyapámra, azután felsikoltott. Majd engem karjára emelt, szememet befogta és kivitt a szobából. Azután sirva visszament.

En a mezőre nyíló ajtón át kiléptem a szabadba. Am a ragyogó napnak már nyoma sem volt s egyhangú sötétség feküdt a tájon, Sirni kezdtem.

Legrand—Chabrier.

A kiegyezésről. Budapesti tudósítónk telefon jelentése szerint egy könyvatos azon híresztelése, hogy *Kossuth* Ferenc lakásán ma délelőtti a kiegyezés tárgyában tanácskozás lesz, nem felel meg a valóságnak. Ilyen tanácskozás tervbe sem volt véve. *Kossuth* Ferenc teljesen jobban van s egész sereg előadó kereste fel a miniszteriumból s referálták a jelentéseket s fontosabb folyó ügyeket. Csütörtökön valószínűleg bemegy a miniszteriumba s a képviselőházban a közgazdasági bizottságban nyilatkozni fog a kiegyezés ügyében folytatott tanácskozásokról.

Wekerle a miniszterelnökségben dolgozott délelőtti s délben átment a pénzügyminiszteriumba, ahol *Szerényi* fogadta, akivel hosszasan tárgyalt a kiegyezésről.

E héten tárgyalnak a kiegyezésről s tájékozódást szereznek a szakelőadók jelentéseiből, hogy mennyire haladtak a kiosztott anyag feldolgozásával, mert ettől függ, hogy mikor lesznek a tanácskozások az osztrák miniszterekkel.

A közgazdasági bizottság nem tartja meg híresztelt ülését, mert gr. *Batthyányi Tivadar* mindaddig nem hívja össze a bizottságot, amíg *Kossuth* Ferenc miniszter nem vehet azon részt.

A vámháboru vesztesége. Belgrádban a börtanács a lefolyt évről szóló jelentésében megállapította, hogy Szerbia 1906-ban a határzár következtében 12 millió frank kárt szenvedett *Stojanovics* kereskedelm. miniszter felszólította a tanácsot, hogy ezt a jelentést semmisítse meg és állítson helyébe kedvezőbb jelentést, de a börtanács 43 szavazattal 25 ellen elhatározta, hogy ragaszkodik eredeti jelentéséhez.

Az alkotmánybiztosítók. Már az első ülések valamelyikén gróf *Andrássy Gyula* beterjeszt az alkotmánybiztosítók sorába való javaslatokat. Az első az új állambíróság szervezéséről szól, melyet elsőnek nyújt be *Andrássy*. A második, mely a kuriai bíráskodás meghosszabbítását tartalmazza, szintén teljesen kész. A közgazdasági bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló javaslatoknál több rendelkezésre nézve némi nehézségek merültek fel. Már most tavasszal tárgyalhatja mind a hármát a képviselőház. A többi javaslat az őszi ciklusra marad. Ősszel veszik elő a munkálatba az általános választói jogról szóló javaslatot is. Addig a statisztikai anyag feldolgozása teljesen befejeződik.

Nagyváradai testedzés.

— Hát még ilyesmi is létezik Nagyváradon? — gondolja magában az idevaló bennszülött férfiú, akl füstfelhőket eregetve kényelmes karosszékekben kezébe vette ezt a lapot

— Hogy lehet testedzésről írni egy nőnek? — mondja a testvér váradai asszony az ő illatterhes, túlfűtött szobája puha pamlagán végigheverve.

Természetesen, ifjainkat sem fogja érdekelni ez a tárgy, mikor nekik éltető elemük nem a szabad levegő, hanem a kávéházi levegő; szórakozásuk a kártya s más egy kelyhez kötött mulatság, melynek semmi köze a testedzéshez.

Sőt még leányaink érdeklődésére sem számíthatok, mert ők talán tudják, hogy »mitől fényes a szem« és »mitől hamvas az arc« de hogy mi az a testedzés, arról fogalmuk sincs.

Ha ilyen kevés érdeklődésre számítva, mégis a testedzésről akarok írni, annak oka, hogy az utóbbi időben azt tapasztalhattuk, hogy mégis megérintette már posványainkat egy egy

hullámverés, abból a hatalmas mozgalomból, mely a testedzés kérdésében a szabad Amerikából indult ki s az angolok, dánok, svédek útján hódítólag terjedt vén Európában is.

Főleszmélt az emberiség. Eszrevette, hogy a tulfeszített gyári-, irodai-, szellemi munka és az élet küzdelem pusztulással fenyegeti az emberanyagot. Ezért a legfontosabb társadalmi és állami munka feladatai közé sorozta a testedzést: az emberi est erejének fenntartását, gyakorlását, fokozását.

A régi klasszikus írók igéi újra fölhangzanak a modern műveltség apostolainak ajkán: »Végezz naponta testgyakorlatot és dolgozzál a szabad levegőn, mondja *Tolstoj*. A régi feledésbe ment; Olimpiai játékok megújulnak (1906. Athén) fényesebben mint valaha s a felvonuló világ bajnokok élén a görög trónörökös ajkairól hangzik: hogy »a sport a haladás és civilizáció hatalmas eszköze.«

De a nagyváradai ember, aki különben oly élénk érzékkel bír a haladás minden vivmányával szemben; nehezen érti meg a kor ezen intő szótát. Neki e tekintetben százados mulasztást kell pótolnia.

Az már váradai különlegesség, hogy kényelemhez, tünysághoz szoktatja testét kis korától fogva. Nem tudja, micsoda élvezet Isten szabad ege alatt járva-keelve lesni a tavasz ébredését, hallgatni a természetet soha nem hazudó szavát; sem ő, sem elődei nem érezték a friss levegőn való rendszeres mozgásnak gyönyörét, fölemelő hatását; arra meg éppen jóízűen mosolyogna, hogy ha naponta egy egy óra rendszeres tornagyakorlatot kívánna tőle valaki. Elmegy ő sétálni, mint elődei tették a Rákóczi-utcának nevezett háziorba, az Apollótól a Kishidont át a Zöldfa utcáig föl- és alá, föl- és alá szédelegve, meg-meg állva, hullámzó, lármázó embercsoportok közt botorkálva, délben este, ha idő van, minden nap. Persze nem testegészségi okokból, testedzés céljából, inkább szórakozásból, ismerősökkel való találkozásért, hírek beszerzésért, élcek elmondásáért, stb. amelyek ugyan fűszerezik az életet, de nyugtatólag nem hatnak a fáradt idegekre, nem ujtják meg a napi munkában elhasznált testi erőket, nem gyarapítják az egészséget; nem teszik majd erősebbé a jövőben nemzedéket.

Igy megy ez nálunk emberemlékezet óta, újabban csak azzal a különbséggel, hogy a rendes sétautat az Ezredévi emléktér mégis meghosszabbította s hogy ma a sétát korzósáznak nevezi a modern nagyváradai. Ez különben jellemzi őt, aki a testedzésben nem mulja felül az őst, hanem a nemzetköziségben igen. Ma is »treening« számba megy, ha valaki közülünk kísértál a vasuti pályaházig, »bajnokság« számba, ha valaki elmegy a Bónai kutig vagy az Omlásig. Es ha valaki naponta jó-rossz időben rendszeresen 2—3 órai sétát végezne a szomszéd falvakig, vagy szőlőhegyeink között: azt ma is bolondnak minősítenék Nagyváradon, mint egy emberöltővel ezelőtt.

Különben nálunk igazán az örültséggel határos bátorság és edzettség kell, hogy az ember így rendszeresen a szabadban bolyongjon. Mert gonoszul állunk sétaterek, játékterek, kirándulási helyek dolgában. Akik ennek a városnak fejlődésébe annyi nemes törekvést, odaadó munkálkodást fektettek: elfelejtették a lakosság e nemű szükségletét. A Schlauchteret, a Széchenyi teret, az elhanyagolt városligetet csak nem lehet testedzés szempontjából emlegetni? A Réday kert, a Bónai kúti fasor nagyon is szük 50—60000 ember üdülési céljaira. Fürdőink nehezen közelíthetők meg. Nem vezet hozzájuk jól tartott, jelzett turista ut s a turisztika nálunk annyira népszerűtlen, hogy a váradai anya sirva bocsátja el évente egyszer magzatát a majálisra, Püspökfürdőig való gyakorlásra.

Panaszkodunk rossz egészségi viszonyokról, nagy halálozási arányszámokról s nem gondoskodunk róla, hogy szegény népünk legalább ünnepnapokon elhagyva zsúfolt, dohos lakóházait, megfüröszthesse testét-lelkét fényes napsugárban, üdítő levegőben, tiszta vízben. Ne is csodáljuk, hogy oly sok nyomorult, beteg, oly sok koldus, oly sok bűnös van köz-

tünk. Nagyvárad népének lelkéről lelketlen izgatók gondoskodnak, Nagyvárad népének testi jólétéről senkisésem gondoskodik.

Mennyivel jobb helyzete van e tekintetben egy 5—10000 lakosu kis városkának Német-, Dán-, Svédországban, sőt Ausztriában is. Nem is említve Tirolt, vagy a Salzkammerquoto, ahol a turisztika valóságos világforgalommá nő, ahol a természet maga alkotott üdülési, kirándulási helyeket de sokszor semmitmondó vidéken épült városkának is boldakra terjedő népligete, népkertje van s a helyi turista-egylet a község háza falán nyilvántartja a kirándulási helyeket a hozzájuk vezető jól készült gyalogutak jelzéseit.

De hisz már nálunk Magyarországon is alig van valamire való hely, melynek nincs »nagy erdeje«, »nagy sétatere«, népkertje, népligete. Csak Nagyváradtól Zomborig menjünk egy nyári ünnepnapon a vasuton, s látni fogjuk, hogy minden altódi vároka mellett van ilyen erdő, liget, fürdőtelep, sporttelep, hova ezrivel vándorol ki a lakosság friss levegőt szívni. Hol mutatnók mi meg az idegennek nyáron az üdülő Nagyváradot?

A jobb módu néposztályt bizonyára *Marienbad*, *Karlsbad*, *Reichenthal*, *Norderney* stb. külföldi helyeken vagy szőlőkerti villájukban itt-ott hazai fürdőhelyeken kereshetők; de szegény népünknek a poros forró városi levegővel kell beérnie. Neki nincs hová mennie, ezért is van, hogy nem is szokott az istenadta a szabad levegőn való mozgáshoz. Valóban nekünk e téren nagyon sok, halaszthatlan dolgunk van; és pedig nemcsak a városfejlesztés körül, de a nevelés terén is. A testedzéshez, a turisztikához kell nevelni Várad lakosságát.

Csodálatos, hogy itt erről senki sem beszél; pedig újabban »haladó« társadalmunk általában, nagyon sokat foglalkozik a gyermeknevelés kérdésével. Boldog, boldogtalan pedagógus nálunk is zavartalanul kísérletezik a gyermeklélekkel. A testedzés nem jön szóba; pedig ehhez igazán mindenkinek lehe-ne szava.

A fiaink csak nyernek tornaoktatást, sőt egy-egy disztornán be is mutatják testi ügyességüket, de leány oktatásunkban általában nem szerepel a torna. Nincs is egyetlen tornatermünk sem leányok számára. Pedig már nincs a földön művelt nemzet, mely közönyös lenne a leányok testi nevelése iránt. Még a kínai is tornáztatja már csámpás lábú leányait. A svájci, az angol meg éppen az állam főgondjai közé sorozza a nők testfejlesztését az anyaság tökéletesítése végett.

»Vigyétek ki a leányt Isten szabad ege alá — mondja *Ruskin* — jusson neki minél több levegő, napfény és mozgás; barangolja be az erdőt, mássza meg a hegycsucokat, hogy tágujon tüdeje és élesedjék látása, üzzön testgyakorlatot, hogy nemes járásu, ruganyos mozgásu legyen s ha megszerettetjük vele a természetet, ha megtanulja a természet szépségeit élvezni: akkor a tudomány és művészet-hez egy harmadik hatalmas szövetségest szerztünk. Ők meg fogják védeni leányainkat minden nemtelen gondolattól és tétől.

S éppen ez az, hogy a te tedzés általában, különösen pedig a turisztika nemesak a testi erőket gyarapítja, acélosítja; de fokozza az embernek munkára és öröme való képességét, csillapítja vágyait, szenvedélyeit, tisztítja erkölcsseit. Ilyesmikre pedig mifelénk nagy szükség van. Aki tehát emberszerető és jó patriota, akit érdekel a jövő nemzedék szenvedése és öröme: esküdjék a testedzés zászlaja alá. Nevezetesen nemcsak úgy hogy maga gyakorolja, hanem hogy annak minden vonalon való gyakorlását mindenkép elősegítse. Hozzuk dívatba, tartsuk élveztnek, érdemnek, dicsőségnek a szabadban való kitartó mozgást, a testi erőfejlesztéssel járó munkákat és legbiztosabban védekezünk a betegségek ellen, a lelki bajok és társadalmi kinövések ellen.

Aki nem próbálta, nem is fejtheti, micsoda élvezet a kristálytiszta levegőn, a természet kora reggeli ünnepélyes csendjében haladni a hegyen fölfelé. A tüdő tágu, a szív gyorsab-

ban ver, a gond távozik tőlünk, tisztának, könynyűnek érezzük magunkat, figyelmünket nem összpontosítjuk, mégis mindent észreveszünk, az élet minden jelensége, a természet minden tünete könnyedén biztosan benyomul lelkünkbe, békülékeny, áhítatos hangok szólnak meg bennünk, valósággal közelebb érezzük magunkat az éghez, ha csak néhány száz méterrel emelkedtünk is a föld mélységei felett a mérhetetlen ég felé.

De ezeket a gyönyörűségeket csak az érezheti, aki nem puhasággal töltötte életét, aki hozzá edzette testét a szabadban való rendszeres járáshoz, aki tud gyalogolni. Mindig mulatok azokon a turistákon, akik kényelmes kocsin vitetik magukat egyik hegyi tájékról a másikra, mert hisz a természeti csodákat, szépségeket az erdőben sziklákon kanyargó turista ut mutogatja a gyalog jövőnek, a mikből a kocsiutról semmi sem látszik. Éppen úgy van, mikor a turista nagy városba ér és felül az u. n. körutazási vállalat emeletes kocsijára, onnan fölülről, kényelmes üléséből nézi «röptében» a város nevezetességeit; de csak madár távlatból látja a várost, nem érezheti meg annak a városnak érverését, annak a földnek szivedobogását úgy, mint a gyalogos turista, aki fáradva bár, de sokkal olcsóbban igazi és tartós benyomásokat szerez.

Hát valósággal anyagi és szellemi kincseket szerezhet nekünk a testedzés, ha a gyermekszobában kezdjük, iskolában folytatjuk s az életben a mindennapi teendők közé sorozzuk. Kincseket magunknak, kincseket városunknak, kincseket nemzetünknek.

Özv. dr Személyi Kálmáné.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Április 7. A kath. legényegylet közgyűlése d. u. 5 órakor.

Április 13. Kath. liceum zárünnepélye.

Április 13. A Kath. liceum zárünnepélye.

Április 14. A hegyközség gyűlése.

Ujult erővel.

Az évnegyed kezdetén köszönettel fordulunk olvasó közönségünkhöz, hogy az utóbbi hónapok alatt egyre türethetlenebbé vált technikai helyzetet elviselhetővé tette kitartó támogatásával.

A szerkesztőség önzetlen munkássága az utóbbi időben gyakran hajótörést szenvedett a munkatársak erején kívül álló okok miatt. Volt nap, a mikor a másnap megjelent lapból nem kevesebb, mint tizenöt, este megírt és nyomdába adott közlemény hiányzott; volt ellenben helyette hibával teli menetrend. Karácsonykor és húsvétkor az eddigi, minden helyi lapnál tartalmasabb irodalmi mellékleteink elmaradtak; a nyomda személyzete egy másik helyi lap mellékletén dolgozott, Allandó tünetté kezdett válni, hogy a lap a munkatársak tevékenységének csak egy töredékét közölte.

Ily körülmények közt a részvénytársaság az egyedüli orvossághoz folyamodott: felmondott az eddigi nyomdabérlőnek. Uj, lelkiismeretes, törekvő ember vette át a nyomdát: Schultz Antal. Becsületes munkásságot, kipróbált, szorgalmas, szakképzettséget és áldozatkészséget hozott a vállalathoz. Minden törekvése az, hogy felvirágoztassa lapunkat is, a nyomdavállalatot is.

Bizalommal fordulunk a közönséghez, kérve a támogatást úgy a lap, mint a Szent László-nyomda iránt. Az új bérlő becsületes törekvése megérdemli minden oldalról a teljes pár-

tolást. Szerkesztőség és kiadóhivatal vállvetett munkássága akkor teremhet gazdag gyümölcsöket, ha melléje áll a komoly munka pártfogójával a közönség.

Külön kell elnézést kérnünk munkatársainktól, kiknek a húsvéti melléklet részére szánt dolgozataik legnagyobb részét kimaradtak. Ertékes cikkeiket sorban fogjuk közölni; új bérlőnk garancia arra, hogy a mostani eset ismétlődni nem fog.

A sajtó elleni jogos panaszok korában ismételtén kérjük olvasóink, munkatársaink legszélesebb körű támogatását, lapunk terjesztését, eszméink propagálását.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter a nagyváradi kir. törvényszékhez hivatalos könyvszakértőül Jelinek Gézá, Nagyvárad város ambíciózus, kiváló fiatal könyvvezető és tb. alszámvevőjét nevezte ki. A kinevezés egyben elismerése Jelinek Géza kiváló szakismertetinek.

* **Megyei közigazgatási bizottság.** Biharvármegye, közigazgatási bizottsága ma tartja meg április havi ülését. Az ülésen Glace Antal főispán fog elnökölni. Előre láthatólag a rendes mederben fog lefolyni az ülés, mivel a rendes havi ügyeken kívül semmi személyi ügy nem kerül tárgyalás alá, mely nagyobb vitákra adna okot.

* **Az egyetem ügyében.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága egy bizottságot küldött ki, hogy a Nagyvárad egyetem ügyét készítse elő. Ezen bizottság pénteken, április 5-én délután 4 órakor ülést tart a városházán.

* **A városliget rendezése.** Aki most látja a városligetet s visszaemlékezik, mi volt az 25 évvel ezelőtt, csak elismeréssel adózhat Rátkay Józsefnek azért a buzgó munkáért, amivel ezt a bozótos csavargó tanyát átalakította. Mert tagadhatlan, hogy a múlt évi mezőgazdasági kiállításakor nagy pénzen sokat lendített rajta, de azért Rátkay József küzdelmekkel teljes szorgalma, fáradozása tette lehetővé a tér teljesebb rendezését. Azonban Rátkay a saját keresményének egy részét is belekötötte a liget munkálataiba s most, mikor a ligetet elvette tőle a város, nemcsak vagyontól van, hanem a rendezésből még váltóadóság is van. Ennek a rendezését kérte Rátkay József a várostól. Összesen 4417 korona magánvagyon van, a f radságán kívül a ligetben, ennek a megtérítését kérte. A városi tanács megbizta a főszámvevőt, hogy vizsgálja meg Rátkay József számadásait. A számvevői hivatal most tett jelentést a tanácsnak. E szerint a számvevőség Rátkay számadásait, könyveit, pénztári naplóit tüzetesen átvizsgálta s megállapította, hogy amikor a város a ligetet visszavette Rátkaytól, 4012 kor. 17 fillér tulkiadása volt Rátkaynak. Az összes tételek nincsenek okmányolva, mert ilyen természetű dolgokat nem is lehet okmányolni, azonban Rátkay József személye garancia arra, hogy a számadások ellen észrevételt ne tegyen a számvevői hivatal. A kiadások az egész idő alatt 58973 kor. 57 fill; a bevételek 54961 kor. 40 fill; tehát a tulkiadás 4012 kor. 17 fill. A város összesen 6975 kor. 60 fillért adott a liget rendezésére s ez az adományok között van elszámolva. A városi mérnöki hivatal a városligetbe fektetett munkát 24895 kor. 80 fillére becsüli s így a város ezen olajectuma mindenesetre a Rátkay József 21 évi munkálkodása folytán növekedett így meg értékben. A szám-

vevőség javasolja, hogy Rátkay József kérelmét teljesítse a város.

* **Előléptetések.** A kereskedelmi miniszter Szalay János nagyváradi posta- és távirada számvizsgálót számtanácsossá, Koszta István számellenőrt számvizsgálóvá nevezte ki, Scholcz Gyula kir. főmérnököt a III. fizetési osztályba műszaki tanácsossá, Szász Róbert kir. segédmérnököt pedig mérnökké léptette elő. A kinevezések négy érdemes nagyváradi tisztviselőt értek.

* **Törökök Nagyváradon.** Napokkal előzőleg megemlékeztünk a törökökről, akik eljöttek Nagyváradra, hogy megkóstoltassák a váradiakkal kelet magasztalt nedűjét a bózát. A rendőrség a piros fezes törökök kezéből elkobozta a diszes keleti edényeket mivel a bóza ártalmatlansága felől orvosi meggyőződést akart szerezni. Az orvosok megvizsgálták a bózát s azt nem találták kifogásolhatónak miért is visszaadták a törököknek. A derék törökök még ki sem örülhettek magukat mikor megint meggyűlt a bajuk a rendőrséggel. A mi rendőrségünk félve gondol még mindig a Nagyváradon lezajlott törökvilágra azért gyanus szemmel nézi a jámbor utódokat nehogy valami áruhás janicsárok települjenek be, mert a rendőrség nem szeret szorúlni. A szegény törökökről most mikor már iparendélyük is volt felfedezte valamelyik szemfüles rendőr, hogy az ő utlevelük nem is Nagyváradra hanem Budapestre szól, tehát ezek biztosan kémek (?) A piros fezes bóza árusok most kénytelenek Budapestre a török konzulhoz felmenni, hogy ügyünkük segítsen, mert ők mindenáron Gerő Armin szultán fenhatósága alatt akarnak maradni.

* **Szabad Endre temetése.** Húsvét első napján délután fél 4 órakor ment végbe a gyulai főgimnázium első igazgatójának temetése Gyula város közönségének óriási részvétele mellett. Részt vettek a temetésen a szomszéd Csaba és Békés gimnáziumainak a küldöttei is. Ha más nem is bizonyítaná, bizonyítja az az egymás hátán szorongó óriási közönség az elhunyt igazgatónak a társadalom minden rétegében való közkedveltségét. Ott voltak a temetésen Wunckheim Dénes gróf kegyurasági gimnáziumi bizottsági tag, Fábry Sándor főispán a vármegye és Lovich Odön h. polgármester a város részéről s kívülök Gyula városnak — azt lehet mondani — egész közönsége rang és valláskülönbőség nélkül. A temetési szertartást dr. Karácsonyi János nagyváradi kanonok végezte fényes segédlettel. A szertartás után Korponay István tanár tartott megható gyászbeszédet, melynek végzetével gimnáziumi gyermekekből és felnőttekből álló vegyes kar gyászéneke következett, ezután paptársai feltették a gyászkocsira és kísérték utolsó útjára Künn a temetőben a növendékek nevében Hoffmann Mihály IV. o. t. bucsuzott társai nevében feledhetetlen igazgatójuktól s azután a műkedvelők férfikara, melynek szervezője, lelke az elhunyt volt, bucsuzott vezértől és meghatottan tértek vissza a városba szívükbe vésve az elhunyt némes emlékét.

* **Harc a kenyérért.** A belényesi járás főszolgabírója, mint az ottani kórház elnöke előterjesztést tett az alispánnak, hogy a kórház helyettes gondnokát, Hutter Sándort fűgessze fel állásától s helyette egy Juhász nevű járási napidijast nevezzen ki. Felfüggesztés okául felhozta, hogy a helyettes gondnok minden meghatalmazás nélkül a kórház kocsiját fogyasztja. A másik ok, mely a felfüggesztést provokálná, hogy Hutter megbízhatatlan. Ezt azonban minden konkrét tény mellőzésevel tette a főszolgabíró pár sorban. Ezzel szemben Hutter is megtette jelentését. Hutter e jelentésben azt állítja, hogy az étkezést a kórházi orvos s a főszolgabíró indomásával tette és ez ellen ez ideig semmi kifogás nem

merült fel. A megbízhatóság és jogtalan élelmezés megállapítására a megindítandó vizsgálat lesz hivatalos.

*** Magyar szent beszéd Abbáziában.** Az Abbáziában időző magyarokat kellemes meglepetés érte húsvét vasárnapján. A r. kath. templomban Várady L. Árpád sebencői c. püspök, kultuszminiszteri osztálytanácsos csendes szentmisét olvasott s utána magyar szent beszédet mondott. Az isteni tiszteleten sokan voltak jelen, köztük gr. Apponyi Albert és neje, Bezerédi és neje, Kubelik Jan és neje stb.

*** A La Manche-alagutervezet bukása.** Nemrég közöltünk tárcát azon alagut tervéről, mely szárazföldi összeköttetést, illetőleg tengerelaku közlekedést létesített volna Francia és Angolország között. Azóta az alaguton ismét megbukott az angol parlament ellenállása következtében. A Times így ír az alagut-bill bukása alkalmából márc. 25-iki kellel. »Nem számítva a hadászati tekinteteket, legkiválóbb kifogás volt az alagut ellen annak viszonylagos hasznavehetetlensége. Kétségtelenül nagyszámú utasok használták volna azt főleg rossz időben, de olyan alagut, amely mértőnként 600.000 font sterlingbe, (tehát több mint 14 millió koronába) került volna igen csekély haszonnal járt volna a teheráruszállítás szempontjából. A tervezet kereskedelmi előnyei sokkal kisebbek, mint egy kellően beállított csatorna-komp közlekedése, melyet a kormány előmozdítani óhajt. . . . A Daily News ellenben ma is az alagut mellett tört lándzsát: (márc. 26.) »A leghatalmasabb erejű érv az alagut ellen az volt, hogy annak léte válság és nemzeti nyugtalanság idején fegyvert adott volna a kezébe azoknak, akik a katonakötelezettség behozatalán munkálkodnak.« A Daily News ezt az aggodalmat is hiúnak tartja, s azt hiszi, hogy az alagut-tervezet előbb-utóbb diadalmaskodni fog s a csatorna-alagut (Channel Tunnel) bevégzett ténynyé válik, ha csak nem találunk más alkalmasabb eszközt az alatt a két part közötti távolság eltüntetésére. Egyelőre tehát annyi az eredmény, hogy az angol kormány a vasutak számára gőzkompp közlekedést iparkodik létesíteni, mint pl. a Dunán Gombosnál. Ez bizony nagy visszaesés.

*** Eljegyzések.** A nagyvárad leányvilág egyik előkelő, kiváló szépségű tagját Ferdényi Ilonkát, néhai Ferdényi Kálmán megyei árvaszéki elnök és ügyvédnek kedves leányát eljegyezte Fazskovits Gyula kir. törvényszéki aljegyző. — Szabó Imre székesegyházi tenorista, kántor-tanító eljegyezte Voszka Ferenc derék polgártársunk kedves, szép leányát: Jolánkát.

*** Halálhíradás.** Mély gyász sujtotta lapunk nyomdájának új bérilőjét: Schultz Antal neje nek szül. Oláh Emmának halálával. Az elhunyt, még élete legszebb idejében, 38-ik évében volt s a súlyos betegség három heti szenvedés után, mely alatt a szentségekben is részesült, sirba döntötte a derék fiatalasszonyt. Tegnap délután nagy részvét mellett temették el. A gyászszertartást dr. Vučkics Gyula esperesplébános végezte segédle.tel. A koporsót a család, a rokonok és jó ismerősök koszorúval elborították. Az elhunytat a központi temetőben helyezték örök nyugalomra.

*** A választók névjegyzékének összeállítás.** Dr. Hoványi Géza az Olasz városrész országgyűlési képviselő választók névjegyzékének kiigazításával megbízott küldöttségi elnök bejelentette, hogy nevezett városrészekre 1901. évre érvényes képviselő választók névjegyzékének a kiigazítását az összeíró küldöttség folyó évi április hó 4-én, csütörtök délután fél 3 órakor a városi székhez adóhivatali helyiségében megkezdi és a kiigazítást a munkát befejezéséig hivatalos órákban mindennap folytatni fogja. Erről az Olasz városrész választói polgárait azzal értesitem, hogy az 1874. évi XXXIII. t.-c. 36. §-a értelmében az

összeíró küldöttség előtt a fennebb jelzett idő alatt a választós jogok igazolása végett személyesen megjelhetnek. Nagyvárad, 1907. ápr. hó 2-án. Rimler Károly polgármester, mint a központi választmány elnöke.

*** Nagyszalonta—sarkad-határszéli ut.** A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett Biharvármegyéhez a nagyszalonta—sarkad-határszéli utépítésre vonatkozólag. Az uttest építésére elrendelte, hogy a vármegye lépjen tárgyalásba a latinszertartású káptalannal, hogy azt a földterületet, melyen az építendő ut átmege, a káptalan átbocsassa a megye részére. Az utépítés költségeinek fedezésére a miniszter 464388 korona és 29 fillért utalványozott az állami beruházások terhére. Kossuth az utépítés felügyelőjévé és művezetőjévé Szunyogh Dezsőt nevezte ki.

*** Stern Hermann halála.** Gyorsan terjedt el tegnap reggel a városban a hír, hogy Stern Hermann, az Emke kávéház tulajdonosa vasárnap éjjel elhunyt. Stern Hermann népszerű, széles körben ismert volt. Hónapokkal ezelőtt súlyosabb betegség támadta meg az erős, jól kifejlesztett testalkatú embert s orvosai tanácsára leutazott az Adria mellé. Azonban az enyhe tengeri levegő nem segített baján s pár nappal ezelőtt hazajött. Vasárnap már annyira rosszabbodott az állapota, hogy Purjesz Zsigmond dr. kolozsvári egyetemi tanárt táviratilag hívták betegágyához, azonban a tanár Budapesten volt s így csak hétfőn este érkezett a súlyos beteghez s azonnal konstata. hogy a tüdőgyulladás oly fokot ért már el, amely okvetlenül halálos. Éjjel fél 12 órakor következett be a halál. A gyászeset alkalmából a városháza tornyára kitétték a gyászlobogót, mivel évtizedek óta tagja volt Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának. Kitétték a fekete lobogót a szabadkőműves páholy épületére is. Temetése ma, szerdán délelőtt 10 órakor lesz a Bémer-téri gyászhasztól.

A haláleset alkalmából tegnap este a nagyvárad függetlenségi és 48-as párt, valamint a 48-as kör választmányai együttes ülést tartottak, amelyen Szokoly Tamás orsz. képviselő, a párt elnöke hosszabb beszédben méltatta Stern Hermann, mint a függetlenségi és 48-as pártnak alakulása óta buzgó tagját, majd elnökét s utóbb mint lelkes támogatóját és végül az ő indítványára elhatározták, hogy a kiváló párttag emlékéét jegyzőkönyvbe iktatják, a gyászoló családnál a párt nevében részvétét fejezi ki az elnök, a koporsóra a párt koszorút helyez, a tagok a temetésen részt vesznek s a srnál a függetlenségi párt nevében dr. Stokksr József alelnök mond bucsu-beszédet. — A temetésen való részvételre a város főjegyzője a következő felhívást adta ki:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának t. tagjait felkérem, hogy törvényhatósági bizottságunk egyik legrégebbi tagjának: néhai Stern Hermann urnak f. évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor megtartandó végtisztesség-tételén teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1907. évi április hó 2-án. Bordé Ferenc polgármester helyettes.

Szokoly Tamás pártelnök felhívása a következő: A nagyvárad függetlenségi és 48-as párt összes tagjait felkérem, hogy pártunk régi érdemes tagjának, Stern Hermannnak temetésén ma, április hó 3-án délelőtt 10 órakor részt venni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1907. ápr. 2-án. Szokoly Tamás orsz. képviselő, pártelnök.

Az iparoktatási bizottság t. tagjait felkérem, hogy néhai tagtársunk, Stern Hermannnak f. hó 2-án, szerdán délelőtt 10 órakor tartandó temetésén az Emke bérházánál megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1907. ápr. 2. Dr. Radó Ignác, iparokt. biz. elnök helyettes.

*** Szünidei orvos tanfolyam.** A magyarországi szokásos szünidei orvos tanfolyam az idén Kolozsvárt lesz megtartva május 27-től június 8-ig. A belügyminiszter most körrendeletileg tudatta ezt minden vármegye törvényhatóságával s egyidejűleg felhívta a megyéket, hogy a tanfolyamra menőket anyagilag támogassa. A miniszter körrendelete tegnap érkezett meg Biharvármegyéhez.

*** Az iparos önképzőegyleteinek hangversenye.** A nagyvárad ipartestületi ifjuság önképző egylete húsvét másodnapján tartotta meg telolvasással egybekötött hangversenyét. A hangversenyen elég szép számmal jelentek meg a vendégek, kik a hangverseny minden számát tapsal honorálták. A közreműködők közül ki kell emelnünk Antal Margitkát, kinek előadásán megérzett, hogy már több szépsikere is volt s hogy tudását szakértőktől sajátította el. Igen szép volt a többszöri megismétlést provokált Rogre Margit hegedűszólója. Barna Jóska inkognitója tulságosan lámpalázás volt.

*** Tűz.** Tegnapelőtt este fél 8 órakor a tűzjelző állomás egyhangú kongása riasztotta meg az utcán járókat. Mindenki érdeklődött, hogy hol van a tűz. A vészhirek óriásokká nőttek. Sokan híresztelték, hogy a közeli falvak valamelyike, lángokban van. A sok vészhiert végre is maga a tűzoltóság cáfolta meg gyors visszavonulásával. Ugyanis a tűzérkaszárnya szomszédságában levő tengerikóró lerakodó telepet gyújtotta meg valaki s ennek lángja látszott oly nagynak. Kár nem történt, mert a kórót amugy is meggyújtották volna, mert ugy szokták megsemmisíteni. A tüzet a katonaság a tűzoltókkal együtt pár perc alatt eloltotta.

*** Elgázolt gyermek.** Húsvét másodnapján a Közép-utcán az 53. sz. kocsit elgázolt egy kis gyermeket. A gyermek karján és lábán sérült meg. A gondatlan kocsis ellen megindították az eljárást.

*** Életunt aggastyán.** Húsvét másodnapján Högye Dénes öngyilkossági szándékból halántékon lötte magát s azonnal szörnyen halt. Högye 16 éven keresztül volt Oláh Ferenc üzletében könyvelő, az utóbbi időben a buskomorság jelei mutatkoztak rajta s valószínű, hogy ennek következtében követte el tettét. A szerencsétlen ember családja iránt városzerte nagy részvét nyilvánul meg.

*** Legényvirtus.** Bihartordai tudósítónk véres verekedésről számol be. Bihartordán húsvét másodnapján a falu legényei szokás szerint a korcsmában gyűltek össze Hangos mulatozás és nagy mennyiségű alkohol elfogyasztása után a hagyományos legényvirtus kezdetű motoszka. A legények mámoros agyában s a falu legszebb leányáért mindenik exponálta magát. Csakhamar összezsugorultak a sörfa és mogorófa botok. Valóságos ütközet volt a legények között, ugyanarra, hogy a csendőrségnek kellett közbelépni. A megtisztított harc terepen Péntes Jánost halva találták. A megtartott nyomozat során megállapította a csendőrség, hogy Péntes Páva Lajos ütötte agyon. Pávát letartóztatták s a további vizsgálat vézetésével a berettyóújfalui járásbírószágot bízták meg.

*** Tolvaj asztalos inas.** Folyó hó 1-én a déli órákban Krucskó Márton 17 éves nagyvárad születésű asztalos tanonc, aki Komádi községben Weinblum Ferenc asztalosnál van alkalmazva, a húsvéti ünnepek alkalmából itt laké édes anyja meglátogatására Váradra érkezett s itt ahelyett, hogy édes anyját látogatta volna meg, megjelent özv. Goldmanné Szacvay utcán levő szatócs üzletében s itt az üzlet-tulajdonosné szemelátára a 30 koronát tartalmazó pénzes fiókot erővel kiszakította s annak tartalmát zsebre vágva, vad futásnak eredt. Azonban a tolvaj nem sokáig örülhetett a zsákmánynak, mert a károsult üzlet-tulajdonosné segélykiáltására az utcán járókelők a tolvajt üldözőbe vették s rövid, de erős hajszát követve elcsípték. Krucskó most a rendőrségi fogdában elmélkedik ténykedése felől.

* **Az eltűnt tündér** . . . Valamelyik szomszéd városban egyik előkelő kávéháznak volt könyvek tündére az, kiről szólanak soraink és a sárga zálogcédulák. Ott a szomszédos városban abban az előkelő kávéházban a főpincér kegyetlen módon beleszeretett a tündérbe. Akárhányszor megtörtént, hogy pénzvisszaadás közben mikor olvasott

. . . egy, kettő — a szeme mindig a tündéren volt s ha ilyenkor valamelyik kávéházi alak ott settenkedett a tündér mellett, a pincér szive kezesztől együtt megrándult és olvasta

. . . három, négy Ilus! pardon őt, hat.

Végre is megszöktetés következett. Legalkalmasabb hely volt a szerelmes párnak Nagyvárad a Pecepartti Párizs. Itt aztán mint férj és feleség szívták a tavaszi napot meg az új szópókás egyiptomi cigarettét. Boldogan teltek a napok, azonban a tündér tegnap belátta, hogy neki nagyon szűk a mi városunk, hogy itt nem ragyoghat, egy bolond gondolata támadt. Osszeszámálta a sok ajándékot amit a pincér vásárolt neki és . . . és lefeküdt aludni. A pincér csak a késő reggeli órákban tért haza és a legeslegmélyebb álmok egyikébe zökentette magát.

A szép tavaszi nap arany sugarai kacérkodtak már az ablak függönyein keresztül a szoba láncoló porával, mikor felébredt a pincér. A helyzetet elég poétikusnak találta ahhoz, hogy egy szerelmi vallomást rebegjen látatlanul a szomszédos ágy felé.

— Nézd! Mily édes a tavaszi nap. Csupa szerelem sugár ik a kék égről. Te édes! . . . Nyujsd ide karod hadd csókoljam meg.

A karnyújtás azonban elmaradt, természetes, hogy így a csók sem cuppant el.

— Nos? Haragszol?

Semmi válasz.

A pincér megfordul szét néz és nem talál senkit. Megtörli a szemét és mégsem talál senkit. Felugrik és megint körül néz és most még annyit sem talál mint gondolta. Az aranyóra, aranylánc düzzadó pénztárcája és egy csomó ajándék a tündérral együtt eltűnt.

Folytatása a rendőrségen és a zálogházban következik. A tündér azonban eltűnt.

* **Gyilkos földmives** Hétfőn este 8 órakor Berekböszörmény községben Horváth Zsuzsanna 16 éves leányt, Horváth Zsigmond földmives egy 9 milliméteres kaliberű forgópisztolyal gyilkossági szándékból hasbalötte s aztán elfutott. A súlyosan sérült leányt a biharmegyei közkörházba szállították, ahol egy a rendőrség, mint a központi vizsgálóbíró kihallgatta. A leány kihallgatása alkalmával előadta, hogy Horváth Zsigmond 18 éves földmives, már régebb idő óta udvarolt neki, de ő nem vette figyelembe a szerelmes legény mézes-mázos szavait s többször kiutasította a házukból. Horváth Zsigmondot ez annyira elkészerítette, hogy tegnap este 8 óra tájban megjelent a leány lakásán s ott rövid beszélgetés után forgópisztolyt rántott elő s azzal a leányt hasba lötte, mely után elfutott. Hogy Horváth gyilkossági szándékból lötte meg a leányt az kétségtelen, mert előre felhuzott kakasu forgópisztolyal állított be a leányhoz s a leánnyal fojtatott beszélgetés közben többször hangoztatta, hogy még ma meg fog kettőjük közül valamelyik halni. A fiatal gyilkos tegnap d. u. 3 órakor önként jelentkezett a rendőrségnél. A gyilkos abban a tudatban volt, hogy a leány meghalt e hiedelmében egy mesét gondolt ki. A rendőrségen azt adta elő, hogy a leányt nem ő lötte meg, hanem az játszott a forgópisztolyal s e közben véletlenül elsült forgópisztolyból kirepülő golyó találta a leányt. Minthogy azonban az eskü alatt kihallgatott leány vallomásaival szemben Horváth eme kihallgatása után azonnal letartóztatták s a nyomozat befejezte után a kir. ügyészségnek

lesz átadva. A súlyosan sérült leány életben maradásához nincs remény, mivel a golyó a máját roncsolta össze.

* **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyerménnyel:

90.000 koronát nyert: 65625.
5000 koronát nyertek: 4707 13610 32272 48629.

2000 koronát nyertek: 2787 5585 17419 23338 25643 30924 31312 32565 32937 37781 43438 46788 48205 51101 51286 57700 59762 69289 78735 86244 100146 101290 98952 105071 106503.

1000 koronát nyertek: 422 490 967 6385 6691 7901 11967 13106 15511 16186 19519 20019 23354 29565 31436 32294 33050 36630 3870 44183 45425 46153 46516 49393 53782 55850 61790 61846 63008 64130 65303 66406 71926 73157 73638 76155 78294 78871 78899 80543 85F67 86936 88741 90290 92326 98810 10176 101503 102606 103680 106055 108932 113196 111060 113728 110415 113688 117491 122752 133165.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

* **Tünetező kilincsek.** Pár nap óta több helyi háztulajdonos panaszt emelt, hogy az utcai kapujokról a rézkilincseket ismeretlen tettesek lopkodják. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette s a tetteseknek nyomában van s valószínű, hogy még a mai nap folyamán hurokra kerül az új stílusú tolvajbanda.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Szerda: Cigánybáró.
Csütörtök: Heidelbergi diákélet.
Péntek: Vig özvegy.
Szombat: Madarász.
Vásárnap: Déryné ifjasszony.

Bemutkozások.

Husvét ünnepén s a rákövetkező napokon az új színházi tagok adják a témát a színházkedvelő körökben a beszélgetésre. Az újdonságnak mindig megvan a maga ingere s az új színész kétszeres érdeklődéssel találkozik.

Ha aztán az érdeklődés csalódással végződik, akkor a csalódás is kétszeres.

A vasárnapi bemutatkozások az énekes személyzetnek voltak fenntartva.

Délután, jórészt vidám személyarcok, husvét-i szünidőnek örvendő diákok, tehát a leg-hálásabb közönség előtt *Sárossy Andor* és *Reviczky Rózi* léptek fel először. *Reviczky Rózi* Iluskát játszotta. Ugy tudjuk, segédszínről szerződötték; ehhez mérten a bemutatkozást sikerültnek jelezhetjük. Nem ragyogó szépség de elég kedves a megjelenése. Nem nagy a hangja, de tud vele bánni. Ugy látszik nem pályázik zajos sikerekre, hanem inkább a lelkiismeretes, komoly munkát tekinti feladatának. Szerény körben sikerekre van kilátása.

Sárossy Andor János vitéz parádé szerepével lépett színpadra. Állítólag rekedtséggel küzdött s ezt érezni is lehetett; reméljük, igazi hangja csiszoltabb, mint a minőnek vasárnap bemutatta. Valószínűleg ez okozhatta azt az idegességet is, a mely egész játékán érezhető volt. Megmaradt az idegesség estére, a Gül baba Ali basájára is úgy, hogy az első nap bemutatkozása után előnyűl nem sorolhatunk fel mást, mint magas, színpadi termetét s hangja erősségét. Kiejtésén érzik, hogy más vidékről való s a közönségnek szoknia kell hozzá.

Újdonság a karszemélyzet néhány tagja is. Sajnálattal nélkülöztünk néhány ismert csinos arcot. Az ujoncok énekén nem vettünk még észre valami nagy haladást, ellenben a csinos-ság tekintetében veszteséggel jár az összehasonlítás.

Gül baba Gábor diákjában kellett volna fellépnie *Tábori Fridának*, azonban betegsége miatt bemutatkozója későbbre maradt. Mondanunk sem kell, hogy helyette *Károlyi Leona* a legjobb kedvvel játszott és énekelt.

Palásthy helyett, aki a megnémulásig berekedt, Bagó szerepébe egy egyszerű kórta, *Erdélyi* ugrott be s ha esetlenül is játszott, de éneke egészen megfelelt. Lehetne belőle valamit faragni. *Mujkó* szerepét *Hajnal György* vette át s reményen felüli sikert aratott, ami pedig *Palásthy* alakítása után nagy szó. Nem beugrásnak, hanem alapos készülésként való fellépésnek is diadal lett volna ez a siker. Tudott eredeti, ötletes lenni s tréfáival állandó derűtségben tartotta a közönséget.

Tegnap este a drámai személyzet két új tagja méltakozott be a Lovag urban. *Beregi Sándor* az apród szerepében igen előnyösen lépett először a közönség elé. Organuma rendkívül kellemes, képes az érzések minden skáláját kifejezni. Játéka nem maradt organuma mögött s úgy látszik lírai szerepekben meg fog felelni. További fellépései elé várakozással tekintünk; *György apródja* tudvalevőleg force-szerepe *Bereginek* s így igazi tehetsége másutt fog teljességében kibontakozhatni.

Nagy Sándor után, akinek helyébe jött, minden esetre nyereség.

Hevesi Gusztiról, az új naiváról kevesebb, sőt igen kevés jót írhatunk. Első sorban nem naivának való *Kizárja őt* a naiva szerepkörből éles, érdes hangja. Nem tudja azt a poétikus benyomást kelteni, amely a naiva szerepkörtől el nem választható. Játékában is a naivság olyan erőltetett, mesterkelt valami aminek mondvacsináltsága azonnal kiérzik. Nagyon rossz cserét csináltunk, mikor *Kovács Margit* helyett *Hevesi Gusztit* kaptuk. A naiva szerepkörrel nincs szerencsénk; mikor jó naiva van, azzal a hatalmas kolléga nem fér össze úgy, hogy távoznia kell, aki pedig a kollégának tetszenék, az majd a közönség izlésével nem fér össze.

A hétfői előadások.

Hétfőn délután «Lotti ezredesei» tartották állandó derűtségben a néző tér közönségét s nem egyszer a színdarab szereplőit. A címszerepet *Tábori Frida* helyett, a ki betegsége miatt még el sem jött, *Károlyi Leona* játszotta pajzán elevenséggel. A skót alezredek szerepeiben *Hajnal* és *Bérci* meg *Fehér* mókáztak egészséges humorral. Új volt a rája szerepében *Toronyi*. Bár nem sok gondot fordított szerepére, eredeti volt.

A zenekaron erősen megérzik a veszteség. Az igazgató hat embert bocsátott el a zenekarból. Hogy miért rövidítette meg ezzel a közönséget, annak okául a pótszezont emlegetik. Ezt azonban mi nem fogadhatjuk el.

Este *Lilit* játszották, a címszerepben *Reviczky Rózsival*. Ez a szerep alkalmasabb volt egyéniségének érvényre jutására, mint *Iluska* szerepe. Az első felvonásban még indiszpozícióval küzdött, de már a második és harmadik felvonásban elemében volt. Játéka rutinos, közép-szó hangjai lágyak, behizelgőek, a felső régszterekben már erősebb. Rokonszenves egyéniség, a ki gonddal dolgozik; meleg csevegésével, i-kolázott kicsinyterjedelmű hangjával megnyeri a közönség szeretetét.

Új volt *Pleuchard* szerepében *Sárossy*

Gyula. Alakjával Rátönyira emlékeztet. Mielőbb róla írának enybitő körülményül jegyezzük föl, hogy erősen meghűlt; reméljük, hogy rekedtsége elmúltával hanganyaga s ének tudása arányban lesz természetével s játékaival. Játékán észre vehetjük idegességét, a mit mi hajlandók vagyunk az idegen környezet hatásának betudni. Az eddigi föllépéseiből az az impresszió, hogy csak a középhangjai értékesek, a felső hangok éneklésénél a hangvétel fogyatékos s így az ütemeket nem képes betartani. Ismételtén jelezzük, hogy ezt hajlandók vagyunk a hűlés rovására jegyezni.

Uj volt és jó *Fehér Gyula* a férj szerepében. Az ujak mellett régi szerepeikben *Bércy, T. Pogány Janka, Szarvasi, Körmendy* voltak jók.

Ha a zenekar kibővítéséről az igazgatóság nem gondoskodik (ez időszert a zenekar 16 tagból áll) úgy hiába Károlyi, Tábori, Reviczky és a többiek hiányos zenekarral teljes operett sikere nem számíthat. Háttha még operát adnak? (—dy.)

Műsorváltozás. A hétre kitűzött műsor változást szenved Palásthy Sándor makacs rekedtsége folytán a »Vig özvegy« péntekre marad, ma este a »Cigánybáró« megy részben új szereposztással. Holnap a »Heidelbergi diákélet«-et elevenítik fel, szombaton pedig a multkor nagy tetszést aratott repriz előadást, a népszerű »Madarász«-t ismétlik meg. A »Déryné ifiasszony« bemutatóját technikai okokból vasárnap este tartja meg a színház.

EGYESÜLETEK.

A kath kör ülése. A nagyváradai kath. kör választmánya ma, szerdán, ápril hó 3 án este fél 6 óraker saját helyiségében ülést tart.

Orvosok gyűlése. A »Biharmegyei Orvos-Gyógyászati és Természettudományi-Egylet« folyó évi április hó 4-én délután 5 óraker rendes szakülést tart.

TÁVIRATOK.

A fiumei botrányok.

Fiume, április 2. (Saját tud. távirata.) Dr Tóth Elemér ügyvéd a Zavella ügyből kifolyólag párbajt vívott báró Vranikán Simonnal. A viaskodás igen erős volt s fél óráig tartott; 15-ször csaptak össze. Vranikán jelentéktelenül megsebesült, mire az orvosok végkimerülés miatt beszüntették a küzdelmet. A botrányok még ezzel nem értek véget s lovagias uton folytatják. Vranikának újabb párbajai lesznek.

A romániai forrongások.

Bukarest, április 2. Az itteni lapok értesülése szerint a rendőrség a dinasztia és a kormány ellen irányuló összeesküvésnek jött nyomára. Az utcákon erős őrségek cirkálnak. A középületek előtt megerősítették az őrséget így a pénzügyminiszterium, nemzeti bank és letéti pénztár épületei előtt egy-egy hadilét-számra kiegészített század gyalogság végzi a szolgálatot. Déli-Romániában még nem sikerült a rendet helyreállítani.

KÖZGAZDASÁG.

A hegyközség közgyűlése. A nagyváradai hegyközségi választmány a hegyközségi birtokosság f. évi rendes közgyűlésének megtartására határidőül 1907. évi áprilia hó 14-ik

napjának d. e. 11 óráját tűzte ki, a közgyűlés tárgyaiul pedig. 1. A hegyi pénztár 1906. évi zárszámadását. 2. A hegyi pénztár 1907. évi költségelőirányzatát. 3. A választmányból kilépő 8 választmányi és 5 számvizsgáló bizottság választását állapította meg. Miről a szőlőbirtokosságot azzal értesitem, hogy ezen határidőben a városház tanácstermében tartandó közgyűlésen a kellő számban megjelenni sziveskedjenek. Kelt Nagyváradon a hegyközségi birtokosság választmányának 1907. évi márc. hó 27-én tartott üléséből. *Bordé Ferenc,* választmányi jegyző.

Méhészeti tanfolyam. A földmivelésügyi miniszter tegnap minden vármegye törvényhatóságához közzelmondó intézett az idén tartandó méhészeti tanfolyamok ügyében. A földmivelésügyi miniszter tudatja, hogy a földmivelésügyi állami méhészeti gazdaságban az idén hat időközi tanfolyamot tartanak. A tanfolyamok a következő időben lesznek megtartva: május 1—21-ig földmivészek és kisgazdák részére, június 1—15-ig erdőőrök részére, június 18—28-ig lelkészek részére, július 1—21-ig és júli 24-től 15-ig tanítók és aug. 18—31-ig a nők részére. A tanfolyamon résztvevők teljesen ingyenes ellátásban fognak részesülni, sőt az utazási költséget is megtéríti az állam a tanfolyamok végével. Pályázatokat a tanfolyam előtt egy hóval kell benyújtani az alispánhoz.

Értéktőzsde.

Budapest, április 3.

Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasútrészvény	870.—
Közuti vasút	594.—

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, április 3.

Buza április	15.50	15.32
Rozs április	13.50	13.30
Tengeri május 1907	1058	1046
Repeze aug.-ra	27.62	27.80
Zab apr.-ra	15.00	92.78

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1907 április 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	11.21
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar 1 slei vasuti államkötvény 4%	83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	150.50
Osztrák járadék ezüstben	99.—
Osztrák járadék papirban	100.—
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
1800. oszt. államsorsjegyek	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Városi villamosvasút	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napolendor)	683.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24117
Páris vista a	95.47
20 márkás arany	3740

Forgalmi kimutatás 1907 apr. 1—2

Tiszta buza körülbelül 120 htl — Kétszeres buza 60 hltr Rozs 40 hltr Árpa 40 hltr Zab 150 hltr Tengeri 180 hltr burgonya 70 hltr.

Lábasjóságok Hizott sertés mintegy 116 félhizott 285 drb 2 éveső feljebb 296 drb 1 éves től feljebb 243 Südő 197 drb malacz 212 drb. Vagó marha 510 drb Jármos ökör 1160 drb Fejős tehén 1650 drb borjú 383 drb bivaly 34 drb juh és kecske 180 drb Ló 3312 darab

REGÉNYCSARNOK.

Művészet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. —

12.

Azután végre a nemzeti táncokra került a sor. Jeljaginé épen Spanyolországból jöttek és rajongtak a Faadagóért. A párisiak azt beszéltek, hogy egy izben valaki azt állította előttük, hogy nincs kecsesebb tánc a jól előadott lengyel mazurkánál. Nincs-e az orosz hölgyek közt olyan, ki egyet eltáncolna? — Tán igen merész kérelem, de hisz egészen fesztelen baráti körben vannak.

Jeljaginé elárulták, hogy Natália úgy táncolja a mazurkát mint egy született varsói. Nem hagytak többé békét neki.

— Ah, nem kéretem tovább magamat, — szólt végre, ha a hölgyek egyike a zongorához akar ülni. —

Mit, Lensky jelenlétében a zongorához ülni, ha mindjárt csak tánczene kedvéért is! — A hölgyek már a pusztá gondolatra ájuldoztak.

— Akkor egyszerűen le kell mondaniok a mazurkáról, — szólt Natália határozottan.

— Ugyan, kérje fel Boris Nikolajewitschet, — sottogá a pétervári hölgyek egyike, — ha korának első hegedűsét látja benne, mellesleg még kitűnő zongorász is.

— Nem, nem! — kiáltá Natália csaknem indulatosan és nagy, ragyogó szeméből sajátos pillantás villant át Lenskyhez.

Ambator az még akkor csaknem gyermekes tulzottsággal ragaszkodott művészméltóságához, most mégis nyájasan mosolyogva fordult hozzá, mondva:

— Látom már, nem bizik bennem, azt hiszi nem találok el a mazurkáját.

— Nem, nem, nem! — kiáltá újból Natália, nem engedem, hogy művészetét lealázza.

— És valóban azt hiszi, lealázó volna, ha bájához zenei háttért rögtönöznek? Ugy szeretném táncolni látni! — Ezzel felállt és a zongorához lépett.

Az efféle csinos mondókák eddig nem tarotkalt szokásai közé; Natália gyakran nevetve szokta mondani, hogy nincs tehetsége a társalgás cikornyáira, fiorituráira.

A péterváriak meglepetten összenéztek. — Milyen udvarias lett? Te egészen kiforgattad valójából, Natasa, — sottogták.

Ezalatt Pachotjin kéz a kézben kiállt Natáliával.

Lensky örömmel üdvözölte az alkalmat, hogy zénye-kedve szerint gyönyörködhessek a fiatal lány bájában, de meg nem gondolta, mily kínosan fog hatni reá, ha férfival táncolni kell látnia. Le sem vette róla a szemét s ezalatt a legbódítóbb, legördögösebb zenét rögtönözte.

Natália fehér ruhát viselt, mely a nyakat szabadon hagyta és derékban egy ezüst és aranyfonatu kaukázai övvel volt átfogva. Míg egyik keze táncosában nyugodott, a másik egyenesen bágyadtan simult oldalához és fejét kevésé oldalra hajtva, biztos lebegéssel repült végig a márvány padozat veszélyes simaságán. Mint rendesen halvány volt, a setepiros ajkak kivételével s eleinte elég közömbösen nézett ki; azonban lassanként felmelegedett, megélenkült, finom pir derengett arcán, szeméből valami boldogító extazis sugárzott, ajkai körül ama mélanholia eiragadtatás idéz elő bennünk és mozdulatai egyuttal leirhatatlanul lágyak és olvadozók lettek.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ha jó és csinos cipőt akarunk, akkor
vásároljunk

Moskovits cipőt.

Moskovits Farkas és Társa
cipő-és csizmagyár N.-Várad, Koss-u.uth

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

fojódíratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báti meghívók,
táncrendek, étlapok,
naptárak,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Dr. Rác Ódön
Sanatoriuma és
vizgyógyintézete
(ezelőtt Politzer-féle)

Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-utca, 7. szám.
Telefon 693.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva. (Fertőző és elmebetegek kivételével.) Vizgyógymódok, villany gyógyászat, villanyfürdők, szénsavas-törpefenyő. Asványfürdők, forró lékkelés, gőz szekrény, póstyéni iszapkúra. Inhalatok. Vibratios massage, Soványító és hizó kúra.

Javalva: Idegesség, kimerültség minden neme, gyomor, bél-, szív, tüdő és légzőszervek bántalmái, izületi-, izom-, ideg csúznál kitűnő gyogyeredmények.

Állandó orvosi felügyelet.
Olcsó árak. Pensio (lakás és ellátás) naponta 3-5-7 korona.

Prospektus és felvilágosítással szivesen szolgál

Dr. Rác Ódön,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Uj üzlet Uj! üzlet!
Lukács Nándor
butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő, úri szoba és szalon berendezések, mindennapi modern styl szerint. Vas, réz és hajlított bútorok rendkívül nagy választékban.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Uj biztosítási főügynökség

kötvény-kiállítási joggal

a **Duna Biztosító Társaság,** mely az ország legtekintélyesebb intézetének egyike

Nagyváradon

főügynökséget létesített, hol igen kedvező feltételek mellett, élet-, járadék-, tűz-, jég-, betörés-, szállítmány és üvegfár elleni biztosítások felvételnek.

Iroda: Bémét-tér 2. számú házban I. emelet (a Molnár-féle cukrászda fölött) van

Telefon 144. sz. Telefon 144 sz

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyaként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** hó nelyos (matt), színes fényképesz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell árú kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyaként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett
ivlápák

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlápák kezelését, hozzávat szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1907. január 1-én nyitja meg
12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, paró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltek.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig

MAGYAR BANK Részv.-társaság

NAGYVÁRADON.

Alapszabályaink 10 §-a értelmében ezennel felhívjuk t. részvényeseinket hogy az esedékes részleteket pénztárunknál befizetni sziveskedjenek Nagyvárad, 1907. február hó 14-én.

Magyar Bank igazgatósága

Kivonat az alapszabályokból.

10. §.

A részvények árösszege a jegyzésnél kifizetett 10%-on felül a következő részletekben fizetendő:

- a) Az alakuló közgyűléstől számított tíz nap alatt 20% azaz részvényenként 40 korona.
- b) A többi 10% 1907. évi február hó 5-től kezdődőleg minden hó 5-ik napján esedékes havi 10% os azaz részvényenként 20 koronányi részletben.

A fizetések mindenkor Nagyváradon a részvénytársaság üzlethelyiségében teljesítendők. Az esedékes részletek befizetésével késlekedő részvényjegyzőkkel szemben az esedékesség után 8 nap letelteáel jogositva van a részvénytársaság a késedelmes részvényjegyzők által jegyzett részvényeket bíróság avagy közjegyző közbenjötté nélkül magánaton értékesíteni, mely esetben a befolyandó vételárból 6% késedelmi kamat és a 9-ik §-ban meghatározott átruházási díj és illeték levonása után megmaradó összegre a részvényjegyző igényt tarthat, de csak az esetben, ha annak felvétele végett a fizetési határidő lejártától számítandó egy éven belül jelentkezik, különben ez a maradvány a részvénytársaság tartalékalapjához csatolatik.

Ez a rendelkezés nem érinti a részvénytársaság azon jogát, hogy a fenti eljárás vényesével a részvéjgyezőkön az esedékes részleteket 6% késedmi kamattal együtt örmellőzésuton behajthassa.